

ĐỀ CƯƠNG ÔN THI TUYỂN SINH CAO HỌC
Chuyên ngành Ngôn ngữ học

Chương 1 : TỔNG QUAN VỀ NGÔN NGỮ VÀ NGÔN NGỮ HỌC

- 1. Bản chất và chức năng của ngôn ngữ**
 - 1.1. Bản chất của ngôn ngữ
 - 1.1.1. Bản chất xã hội
 - Ngôn ngữ là một hiện tượng xã hội
 - Ngôn ngữ là một hiện tượng xã hội đặc biệt
 - 1.1.2. Bản chất của kí hiệu ngôn ngữ
 - Khái niệm “kí hiệu ngôn ngữ”
 - Đặc điểm của kí hiệu ngôn ngữ
 - 1.2. Chức năng của ngôn ngữ
 - 1.2.1. Chức năng làm công cụ giao tiếp
 - 1.2.2. Chức năng làm công cụ tư duy
- 2. Hệ thống ngôn ngữ**
 - 2.1. Khái niệm “hệ thống”
 - 2.2. Hệ thống ngôn ngữ
 - 2.2.1. Các đơn vị của hệ thống ngôn ngữ
 - 2.2.2. Các quan hệ chủ yếu trong hệ thống ngôn ngữ
- 3. Nguồn gốc và sự phát triển của ngôn ngữ**
 - 3.1. Nguồn gốc của ngôn ngữ
 - 3.2. Sự phát triển của ngôn ngữ
- 4. Phân loại ngôn ngữ**
 - 4.1. Phân loại theo nguồn gốc
 - 4.2. Phân loại theo loại hình
- 5. Ngôn ngữ học**
 - 5.1. Sự hình thành và phát triển của ngôn ngữ học
 - 5.2. Đối tượng và các chuyên ngành ngôn ngữ học
 - 5.3. Quan hệ liên ngành của ngôn ngữ học
 - 5.4. Các phương pháp nghiên cứu

Chương 2. NGỮ ÂM – CHỮ VIẾT

- 1. Các sự kiện của lời nói**
 - 1.1. Âm thanh của lời nói :bản chất và cấu tạo
 - 1.2. Nguyên âm
 - 1.3. Phụ âm
 - 1.4. Các hiện tượng ngôn điệu
 - 1.4.1. Thanh điệu
 - 1.4.2. Trọng âm
 - 1.4.3. Ngữ điệu
 - 1.5. Sự biến đổi ngữ âm trong lời nói
 - 1.5.1. Sự biến đổi đồng đại
 - 1.5.2. Sự biến đổi đồng đại
- 2. Sự khu biệt trong mặt biểu đạt của ngôn ngữ**

- 2.1. Âm vị, âm tố, , biến thể của âm vị
- 2.2. Nét khu biệt
- 3. Chữ viết
 - 3.1. Định nghĩa
 - 3.2. Phân loại
 - 3.2.1. Chữ viết ghi ý
 - 3.2.2. Chữ viết ghi âm

Chương 3 : TỪ VỰNG

- 1. Các đơn vị từ vựng
 - 1.1. Hình vị
 - 1.1.1. Khái niệm
 - 1.1.2. Các loại hình vị tạo từ
 - Tiền tố
 - Trung tố
 - Hậu tố
 - 1.2. Từ
 - 1.2.1. Khái niệm
 - 1.2.2. Cấu tạo từ
 - 1.3. Thành ngữ
- 2. Nghĩa của từ
 - 2.1. Khái niệm
 - 2.2. Các thành phần nghĩa của từ
 - 2.2.1. Sở thị
 - 2.2.2. Sở biểu
 - 2.2.3. Tình thái
 - 2.3. Sự chuyển nghĩa của từ
 - Sự chuyển nghĩa từ vựng
 - Sự chuyển nghĩa tu từ
 - 2.3.1. Sự chuyển nghĩa từ vựng
 - 2.3.2. Sự chuyển nghĩa tu từ
 - 2.4. Quan hệ về nghĩa giữa các từ
 - 2.4.1. Đồng âm
 - 2.4.2. Đồng nghĩa
 - 2.4.3. Trái nghĩa
 - 2.5. Trường nghĩa
- 3. Các lớp từ
 - 3.1. Lớp từ toàn dân và lớp từ hạn chế về mặt xã hội và lãnh thổ
 - 3.2. Lớp từ tích cực và lớp từ tiêu cực
 - 3.3. Lớp từ bản ngữ và lớp từ vay mượn
- 4. Hệ thống hoá từ vựng trong từ điển
 - 4.1. Từ điển khái niệm và từ điển ngôn ngữ
 - 4.2. Từ điển giải thích và từ điển đối chiếu
 - 4.3. Từ điển từ nguyên

Chương 4 : NGỮ PHÁP

- 1. Ý nghĩa ngữ pháp
 - 1.1. Khái niệm
 - 1.2. Các ý nghĩa ngữ pháp
- 2. Phương thức ngữ pháp

- 2.1. Khái niệm
- 2.2. Các phương thức ngữ pháp phổ biến
 - 2.2.1. Phương thức phụ tố
 - 2.2.2. Phương thức trật tự từ
 - 2.2.3. Phương thức trọng âm
 - 2.2.4. Phương thức ngữ điệu

3. Phạm trù ngữ pháp

- 3.1. Khái niệm
- 3.2. Các phạm trù ngữ pháp phổ biến
 - 3.2.1. Phạm trù số
 - 3.2.2. Phạm trù giống
 - 3.2.3. Phạm trù ngôi
 - 3.2.4. Phạm trù thì
 - 3.2.5. Phạm trù thức
 - 3.2.6. Phạm trù thể
 - 3.2.7. Phạm trù thái
 - 3.2.8. Phạm trù so sánh
- 3.3. Phạm trù từ vựng - ngữ pháp
 - 3.3.1. Phạm trù từ loại
 - Khái niệm “từ loại”
 - Việc xác lập hệ thống từ loại
 - 3.3.2. Phạm trù thành phần câu

4. Quan hệ ngữ pháp

- 4.1. Khái niệm
- 4.2. Các quan hệ ngữ pháp
 - 4.2.1. Quan hệ đẳng lập
 - Khái niệm
 - Đặc điểm
 - 4.2.2. Quan hệ chính phụ
 - Khái niệm
 - Đặc điểm
 - 4.2.3. Quan hệ chủ - vị
 - Khái niệm
 - Đặc điểm

5. Đơn vị ngữ pháp

- 5.1. Khái niệm
- 5.2. Các đơn vị ngữ pháp
 - 5.2.1. Phụ tố
 - 5.2.2. Biến tố
 - 5.2.3. Từ
 - Thực từ
 - Hư từ

6. Cấu trúc cú pháp

- 6.1. Khái niệm
- 6.2. Các loại cấu trúc cú pháp
 - 6.2.1. Cấu trúc đẳng lập
 - 6.2.2. Cấu trúc chính phụ
 - 6.2.3. Cấu trúc chủ - vị

Tài liệu học tập

1. Bùi Tất Tươi (cb), Nguyễn Văn Bằng, Hoàng Xuân Tâm(1997), *Giáo trình Cơ sở ngôn ngữ học và Tiếng Việt*, NXB Giáo dục
2. Nguyễn Thiện Giáp (cb), Đoàn Thiện Thuật, Nguyễn Minh Thuyết (1994), *Dẫn luận ngôn ngữ học*, NXB Giáo dục
3. Cao Xuân Hạo (1991), (2004), *Tiếng Việt. Sơ thảo ngữ pháp chức năng*, Q.1, NXB KHXH, Hà Nội, NXB Giáo dục
4. Saussure F. de (1973), *Giáo trình ngôn ngữ học đại cương*, NXB KHXH, Hà Nội
5. Lyons J. (1996), *Nhập môn ngôn ngữ học lí thuyết (Bản dịch của Vương Hữu Lễ)*, NXB Giáo dục
6. Martinet A. (1969), *Eléments de Linguistique Générale*, Armand Colin
7. Lerot J. (1993), *Précis de Linguistique Générale*, Les Editions de Minuit

CHỦ NHIỆM CHUYÊN NGÀNH

TS. Nguyễn Văn Bằng